Luottamuksellinen - Confidential (3Y)

SODANKYLÄ

Sodankylän matkailu 2.0

Luoston kyläilta 22.10.2026

Sodankylän matkailu 2.0, hankeaika 1.1.2026 – 31.12.2027
Lapin ammattikorkeakoulu, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Sodankylän kunta
Sodankylän kunnan osuus hankkeessa 30.6.2027 asti.

Rahoittaja

Lapin liitto

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Euroopan unionin osarahoittama

LAPIN LIITTO

Paikalliset matkailun kehittämisen voimavarana

Elinvoimainen kunta ja elävät kylät

Matkailu voi tuoda asiakkaita paikallisille yrityksille, tukea kylien palveluita, lisätä työpaikkoja ja ylläpitää palveluita, jotka hyödyttävät myös asukkaita. Se voi luoda uusia mahdollisuuksia esimerkiksi ruoka-, kulttuuri-, hyvinvointi- ja ohjelmapalveluyrittäjille.

Asukkaiden hyvinvointi ja arjen sujuvuus

Matkailun vaikutukset näkyvät esimerkiksi liikenteessä, pysäköinnissä, jätehuollossa, reittien käytössä, melussa ja yksityisyyden suojassa. Suunnittelulla voidaan ehkäistä ristiriitoja ja varmistaa, että matkailu sopii osaksi paikallisten arkea.

Luonnon ja lähivirkistysalueiden säilyminen

Luonto on sekä paikallisten elinympäristö että matkailun vetovoimatekijä. Matkailun kehittäminen vaikuttaa reitteihin, rantoihin, metsiin, luonnonrauhaan ja alueiden käyttöön. Paikalliset tuntevat usein hyvin ne paikat, joissa käyttöpaineet tai ristiriidat näkyvät ensimmäisinä.

Paikallisen kulttuurin ja identiteetin vaaliminen

Matkailu voi vahvistaa paikallista historiaa, kulttuuriperintöä, kieliä, perinteitä ja kylien omaleimaisuutta. Samalla tarvitaan yhteisiä pelisääntöjä siitä, mitä voidaan esitellä matkailijoille, miten kulttuuria tuodaan esiin ja mitä halutaan suojella tai pitää paikallisena

Paikallistalouden vahvistaminen

Matkailijoiden rahankäyttö ei automaattisesti jää alueelle. Kehittämällä paikallisia hankintaketjuja, yhteistyötä ja palveluita voidaan vahvistaa sitä, että matkailutulot hyödyttävät paikallisia yrityksiä, työntekijöitä ja yhteisöjä.

Matkailun ympärivuotisuus ja kestävä tulevaisuus

Matkailun kasvattamisen sijaan voidaan pohtia myös sen ajoittumista, laatua ja kohdentumista. Paikallisten kanssa voidaan tunnistaa, millainen matkailu tuo hyötyjä, milloin kuormitus kasvaa ja millaisia palveluita tai työpaikkoja alueella tarvitaan tulevaisuudessa.

Sodankylän elinvoimamessut

Hiljaisuus | ota rauhassa | käytä paikallisia palveluita; ravintolat ja muut liikkeet | palveluntarjoajan valinta vastuullisuutta tukien | pidä paikat siistinä | kunnioita luontoa | kunnioita paikallisia ihmisiä sekä paikallista kulttuuria | kertaa jokaisen oikeudet | ole tietoinen maanomistuksen eri muodoista | Keskustele paikallisten kanssa | Liikennepuisto | Puhelin pois ja nauti! | Varaudu kunnollisin varustein | Ihaile kauniita maisemia | Avoimin mielin | Heijastusliivit | Syrjemmäs revontulia katsomaan | Unohda huolet, kiire ja kireys

Elä kulje kotipihoilla

Pysy merkityillä reiteillä

Elä kulje jäillä

Puskaparkkien hygienia

Älä aja autolla hiihtoladulla

Kävele vain kävelykaduilla, ei laduilla

Elä pysähdy keskelle tietä kuvaamaan poroja tai revontulia

Elä tee tulia metsäpalovaroituksen aikana

Älä käytä ei-vastuullisesti toimivien yritysten palveluita

Kerää roskat ja jätökset mukaasi

Ei kannata häiritä eläimiä

ARVONLUONNIN MAHDOLLISUUKSIA
Matkailutulojen kanavointi infrastruktuuriin ja peruspalveluihin
Paikallisten hankintojen lisääminen ja palveluketjujen vahvistaminen
Paikallisliikenteen ja kestävien liikkumisratkaisujen kehittäminen ja integrointi matkailuun
Paikallisen osaamisen hyödyntäminen ja osaamisvajeen ratkaisut
Rahoitusmekanismit luonnon suojeluun, ennallistamiseen ja virkistyskäytön lisäämiseen
Paikallisten osallistaminen matkailun suunnitteluun ja palveluiden kehittämiseen
Ainutlaatuisten, paikkaan sidottujen erottuvuustekijöiden tunnistaminen ja paikallislähtöinen tarjonta
Julkiset palvelut ja infrastruktuuri
Ylläpito ja kehittäminen kannattaa
Yritys-mahdolli-suudet
Monipuolistuvat ja kannattavuus paranee
Liikenne
Liikenne-yhteydet ja alueen matkaketjut sujuvoituvat
Paikkaa tukevan arvon kehittäminen
Työllisyys ja toimeentulo
Eri toimialoja tukeva ja paikallisia ympärivuotisesti työllistävä rakenne
Luonto ja ympäristö
Luonnon arvo nousee ja sen tuottamat virkistys-mahdollisuudet kohenevat
Paikan tuntu ja identiteetti
Paikallisylpeys ja paikan vetovoima vahvistuu
Elämänlaatu
Tarvelähtöiset palvelut ja runsaat pitovoimatekijät
ARVONLUONNIN MENETYKSIÄ
Matkailu lähinnä rasittaa infrastruktuuria
Matkailutulot valuvat ulkopuolelle ja kohdetta johdetaan ulkoapäin
Liikenne ruuhkautuu ja saavutettavuus palvelee matkailijoiden tarpeita
Matkailu tuottaa kausiluontoisia, matalapalkkaisia työpaikkoja jotka perustuvat ulkopuoliseen työvoimaan
Matkailu heikentää luonnon arvoa kulutuksella, roskaantumisella ja saasteilla
Kohde ja sen tarjonta palvelee lähinnä matkailijoita
Matkailu tuottaa kohteesta ulkoapäin määritellyn mielikuvan, etäännyttäen paikalliset
Arvonluonti matkailussa
KESTÄVÄ MATKAILU LUO ARVOA PAIKALLE JA PAIKALLISILLE
Kestävän matkailun tila 2025 -raportti
Visit Finland
SUSTAINABLE TRAVEL FINLAND

Paikalliset matkailun kehittämisen voimavarana

Vaikuttamisen keinot	Mitä keinoilla voidaan tarkoittaa käytännössä?
Kyselyt ja palautteet	Paikalliset kertovat matkailun hyödyistä, ongelmista, toiveista ja kehittämistarpeista.
Asukastilaisuudet ja työpajat	Asukkaat keskustelevat yhdessä yritysten, kunnan ja muiden toimijoiden kanssa ja etsivät ratkaisuja.
Kyläyhdistykset ja muut yhteisöt	Kylät, seurat ja yhdistykset kokoavat yhteisiä näkemyksiä ja nostavat esiin paikallisia erityiskysymyksiä.
Kunnan suunnittelu ja päätöksenteko	Asukkaat voivat osallistua esimerkiksi kaavoitusta, reittejä, liikennettä, palveluita ja alueiden käyttöä koskevaan vuoropuheluun sekä antaa palautetta ja lausuntoja.

Täytyy muistaa, että esimerkiksi maanomistus, lainsäädäntö, viranomaisvastuut ja yritysten omat päätökset vaikuttavat siihen, millaisia ratkaisuja voidaan toteuttaa.

Paikalliset matkailun kehittämisen voimavarana

Kiitos!

Anu Ovaskainen
Sodankylän kunta
040 630 8919
anu.ovaskainen@sodankyla.fi

Euroopan unionin osarahoittama